

Eduard Tubin, seade puhkpilliorkestrile Peeter Saan

„Maksamereliste tants“ balletist „Kratt“

Eesti esimest balletti „Kratt“ hakkas Eduard Tubin kirjutama 1938. aastal. Esietendus oli 1943. aastal Vanemuises. 1960. aastal tellis Rootsi ringhääling balletist orkestrisüüdi. Antud süit ongi aluseks Peeter Saani seadele. Kogu teos on orkestreeritud dünaamiliselt kasvavalt, seega ei pea valjusti mängimisele suurt rõhku panema (va algus ja lõpp).

Maksamerelised on mütoloogilised nõiad, kes käisid Maksamerel või mujal kuradiga lõbutsemas ja pidutsemas. Eestis on pärimus tuntud peamiselt Saaremaal.

Teose alguses on solistiks timpan. Timpani noodid tuleks esitada võimalikult tugevate nuiadega ning võimalusel kasutada summutamiseks vilte või kätt, et noodid oleksid jõulised ja lühikesed.

Teises taktis astuvad sisse tromboonid rustico. Tähele tuleks panna fraasi lõppe – välja peetud ja mitte dünaamiliselt vaibudes. Number 1. võivad tromboonid dünaamiliselt tagasi võtta, kui teemaga astuvad sisse eufooniumid.

Kaks takti enne number 3. on suur diminuendo, et alustada suurt tõusu, mille kulminatsioon on üks löök enne number 4.

Number 5. on väike tempo muutus - veidi liikuvam. Kuueteistkümnendik gruppide esimesed noodid on rõhutatud ja teised on lühikesed. Kolmanda ja kuuenda takti crescendo ja diminuendo võiksid olla suured, kuid samas ei tohiks varjutada trombooni solo löike.

Number 6. on fraasi pikkus kuus lööki, mis on selgelt ka näha dünaamikast. Fraasid algavad *mezzo forte* ning lõppevad *forte*.

Numbris 7 tuleks tähele panna, et bassifunktsioonis instrumendid mängivad vastu lööki. Alates sellest numbrist algab viimane suur dünaamiline tõus, mis on orkestreeritud pille pidevalt lisades.

Alates number 8st ei ole dünaamilist langust. Pinge peab säilima kuni viimaste nootideni. Kuus takti lõpust astuvad sisse metsasarved. Kindlasti jälgida, et metsasarvede lehtrid oleksid mängimise ajal suunatud üles.

Lõbutsemist, pidutsemist ja salapära soovides,
Silty Illak-Oluvere